



TECHNICKÁ UNIVERZITA V KOŠICIACH  
KATEDRA SPOLOČENSKÝCH VIED

Zborník recenzovaných vedeckých prác s medzinárodnou účasťou

## Univerzitná príprava absolventov pre potreby globálneho trhu



KOŠICE, 2017

**Zborník vydaný za podpory vedeckého projektu MŠVVaŠ SR KEGA MŠVVaŠ SR KEGA č. 031TUKE-4/2016** *Edukácia vysokoškolákov technického zamerania pre potreby globálneho trhu práce (s dôrazom na podnikateľské zručnosti)*

**Názov:** Univerzitná príprava absolventov pre potreby globálneho trhu

**Editor:** PhDr. Daniela Hrehová, PhD.

**Recenzent:** PhDr. Gizela Brutovská, PhD.

**Technická spolupráca:** Zuzana Szaboová

© 2017 KSV TU v Košiciach

Zborník recenzovaných vedeckých prác s medzinárodnou účasťou. Príspevky neprešli jazykovou úpravou. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

**Vydavateľ:** Technická univerzita v Košiciach  
Košice 2017

**ISBN:** 978-80-553-2800-3

# WEBOVÉ ZDROJE AKO PROSTRIEDOK PODPORY VYUČOVACIEHO PROCESU

Štefan Kuzevič, Marcela Gergelová, Žofia Kuzevičová

## Abstrakt

Rozvoj informačných a komunikačných technológií a ich sprístupnenie širokému spektru používateľov prinieslo so sebou aj požiadavky na ich implementáciu do vyučovacieho procesu. Na pedagóga sú kladené čoraz vyššie nároky z hľadiska kvality a prezentácie najnovších poznatkov z danej oblasti študentom. Jednou z možností je aj využívanie webových zdrojov. Toto ale so sebou prináša aj problém overovania a verifikácie poskytovaných informácií. Pedagóg by sa mal zamerať na zdroje, ktoré sú transparentné a vo vedeckých kruhoch ako aj verejnosťou všeobecne akceptované. Častým problémom, s ktorých sa stretávajú pedagógovia je skutočnosť, že študenti pri tvorbe semestrálnych projektov a písaní záverečných prác používajú literárne zdroje, ktoré nevyhovujú danému typu záverečných prác z hľadiska ich relevantnosti. Príspevok sa venuje popisu a charakteristike zdrojov poskytovaných prostredníctvom webu a zároveň problémom, ktoré so sebou prináša využívanie takéhoto typu informačných zdrojov.

## Kľúčové slová

Vyučovacie proces, web, IKT

## Abstract

The development of information and communication technologies and making them accessible to a wide range of users has brought with them a requirement to implement them into the teaching process. Teachers are asked to increasingly higher demands in terms of quality and presentation of the latest knowledge from the fields to students. One option is the use of Web resources. This, however, brings with it the problem of authentication and verification of the information provided. The Teacher should focus on sources that are transparent and within the scientific community and the public generally accepted. A common problem faced by teachers is that students in the creation of semester projects and writing final papers used literary sources, which do not conform to the type of final works in terms of their relevance. Paper deals with the description and characteristics of the resources provided through the web and at the same time the problems that bring with it the use of this type of information sources.

## Keywords

Teaching process, the web, ICT

## Úvod

Internet je verejne dostupný celosvetový systém vzájomne prepojených počítačových sietí, ktoré prenášajú údaje. Pozostáva z tisícok menších komerčných, akademických, vládnych a vojenských sietí. Zároveň slúži ako prenosové médium pre rôzne informácie a služby ako napr. elektronická pošta, chat a systém vzájomne prepojených webstránok a dokumentov World Wide Webu (WWW). Internet má veľký dosah na vzdelávanie, prácu a je aj mienkotvorný. Problémom súčasnosti je príliš veľa údajov a informácií, ktoré sa na webových stránkach nachádzajú. Ľudia majú problém tieto informácie prefiltrovať a preverovať ich pravdivosť. Študenti vo svojich zadaniach, semestrálnych prácach a aj záverečných prácach často krát bez zamyslenia sa použijú a citujú zdroj, ktorý nie je možné overiť. V zozname použitej literatúry sa v prevažnej miere nachádzajú zdroje ako sú webové stránky, bez uvedenia autora.

## Citovanie

1. 5. 2012 bola vydaná norma *STN ISO 690 Informácie a dokumentácia. Návod na tvorbu bibliografických odkazov na informačné pramene a ich citovanie*, ktorá poskytuje návod na tvorbu bibliografických odkazov (STN ISO 690, 2012).

Základné pojmy:

- Bibliografický odkaz je údaj opisujúci prameň alebo jeho časť dostatočne podrobne na jeho následnú identifikáciu a možnosť dohľadania,
- Citácia je uvedenie príslušného odkazu v texte. Viaz sa na bibliografický odkaz.

Norma určuje, že údaje v texte (citácie), by mali byť prepojené s bibliografickými údajmi o informačných zdrojoch, ktoré sú podkladom pre dané údaje (odkazy) niektorým z troch nasledujúcich spôsobov (Tabuľka 1):

- Systém mena a dátumu (harvardský systém)
- Číselný systém
- Priebežné poznámky.

**Tabuľka 1 Príklady spôsobov citovania**

<p>Text: Technická škola uprednostňuje technologické aspekty GIS a školy prírodovedného zamerania svoju pozornosť sústreďujú na analýzu a modelovanie (Kusendová, 2007).</p> <p>Literatúra: KUSENDOVÁ, D. 2007. Výučba geoinformatiky na Slovensku, GIS Ostrava 2007. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava.</p>	<p>Text: Technická škola uprednostňuje technologické aspekty GIS a školy prírodovedného zamerania svoju pozornosť sústreďujú na analýzu a modelovanie [12].</p> <p>Literatúra: 12. KUSENDOVÁ, D. 2007. Výučba geoinformatiky na Slovensku, GIS Ostrava 2007. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava.</p>	<p>Text: Technická škola uprednostňuje technologické aspekty GIS a školy prírodovedného zamerania svoju pozornosť sústreďujú na analýzu a modelovanie<sup>12</sup></p> <p>Poznámky: <sup>12</sup> KUSENDOVÁ, D. 2007. Výučba geoinformatiky na Slovensku, GIS Ostrava 2007. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava.</p>
Harvardský systém	Číselný systém	Priebežné poznámky

Pre poslucháčov vysokých škôl pre písanie záverečných prác platí Metodické usmernenie č. 56/2011 o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácii, uchovávaní a sprístupňovaní (MŠVVaŠ, 2011). Toto metodické usmernenie ja platné aj pre rigorózne a habilitačné práce.

V článku 4 sa popisujú citácie a bibliografické odkazy. Odporúča sa využiť metódu citovania podľa prvého údaju (mena autora) a následne rok vydania dokumentu. Jednotlivé položky sa v zozname citovanej literatúry uvádzajú abecedne.

Príklady citácií podľa prílohy 1 (MŠVVaŠ, 2011):

- Knihy / Monografie - OBERT, V. 2006. Návraty a odkazy. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2006. 129 s. ISBN 80-8094-046-0.
- Článok v časopise - BEŇAČKA, J. et al. 2009. A better cosine approximate solution to pendulum equation. In International Journal of Mathematical Education in Science and Technology. ISSN 0020-739X, 2009, vol. 40, no. 2, p. 206-215.
- Článok zo zborníka a monografie - ZEMÁNEK, P. 2001. The machines for "green works" in vineyards and their economical evaluation. In 9th International Conference : proceedings. Vol. 2. Fruit Growing and viticulture. Lednice : Mendel University of Agriculture and Forestry, 2001. ISBN 80-7157-524-0, p. 262-268
- Články v elektronických časopisoch a iné príspevky - HOGGAN, D. 2002. Challenges, Strategies, and Tools for Research Scientists. In Electronic Journal of Academic and Special Librarianship [online]. 2002, vol. 3, no. 3 [cit. 2003-01-10]. Dostupné na internete: <[http://southernlibrarianship.icaap.org/content/v03n03/Hoggan\\_d01.htm](http://southernlibrarianship.icaap.org/content/v03n03/Hoggan_d01.htm)>. ISSN 1525-321X.

## Problémy s citovaním

Vzhľadom na veľkú dostupnosť elektronických zdrojov nastal problém „preberania“ prác, zadaní, článkov a myšlienok bez uvedenia citovania autora a zdroja. Vo svojej práci sa Szattler (Szattler, 2007) venoval podrobnejšie chápaniu termínu plagiátorstva ako „úmysel prezentovať navonok cudzie výsledky duševnej činnosti (myšlienky a ich vyjadrenia) ako svoje vlastné“.

V rámci novely vysokoškolského zákona v roku 2009 (131/2002 Z. z.) sa uložila povinnosť všetkým vysokým školám používať Centrálny register záverečných a kvalifikačných prác a systém na odhaľovanie plagiátov. Výsledkom je protokol o kontrole originality záverečnej práce.

Antiplagiátorský systém je pravidelne dopĺňaný okrem nahraných záverečných prác aj o dokumenty z internetu ako sú napr. rôzne vypracované zadania, vzory seminárov, dokumenty z firiem, záverečné správy a pod.

Zjednodušovanie práce pre študentov umožňujú aj webové stránky obsahujúce už vypracované zadania a seminárky:

- [www.zadania-seminarky.sk](http://www.zadania-seminarky.sk)
- [antiskola.eu](http://antiskola.eu)
- [referaty-seminarky.sk](http://referaty-seminarky.sk)

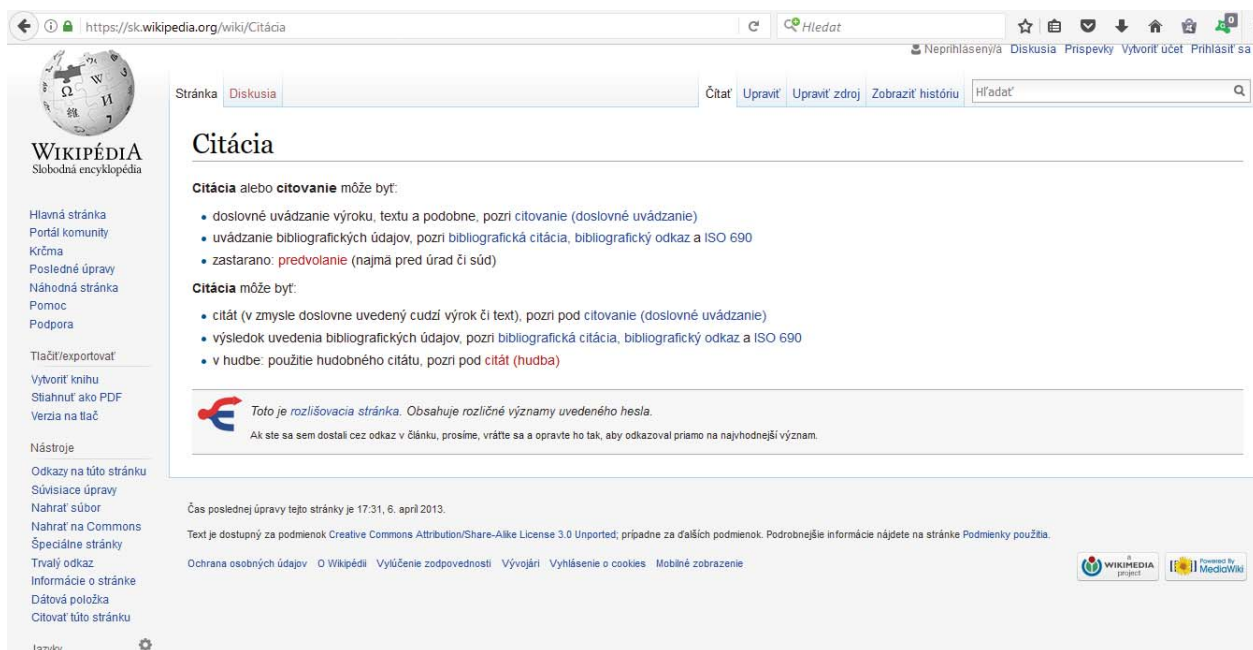
## Wikipédia

Jedným z častých zdrojov, ktoré môžeme nájsť v prácach študentov je Wikipédia (Obrázok 1). Wikipédia je internetová encyklopédia s otvoreným obsahom, ktorú možno slobodne upravovať a čítať. Je sponzorovaná neziskovou organizáciou Wikimedia Foundation. Má 287 nezávislých jazykových vydaní vrátane slovenského (ktoré práve čítate) a najrozsiahlejšieho anglického. Wikipédia obsahuje popri článkoch encyklopedického typu aj články podobajúce sa almanachu, atlasu či stránky aktuálnych udalostí (Wikipedia, 2017).

Poskytuje informácie v rôznych jazykoch, najväčší počet článkov je v anglickom jazyku. Príspevky sú upravované a editované dobrovoľníkmi – redaktormi. Meniť ich môže hocikto, avšak pre zachovanie kontinuity sa využíva systém zaznamenávania histórie. Aj kvôli tomu je jej najväčším problémom nepresnosť a pozmeňovanie údajov a histórie.

Vzhľadom na svoju otvorenosť, čo je jej výhodou, ale aj nevýhodou, práve táto jej otvorenosť ju robí nespoľahlivou. Wikipédia sa nepovažuje za odborný zdroj. Vzhľadom na meniaci sa obsah, citácia (s uvedeným dátumom citovania) je niekedy už nedohľadateľná.

Obrázok 1 Prostredie internetovej encyklopédie



Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Cit%C3%A1cia>

## Záver

Pri používaní literárnych zdrojov a preberania údajov a informácií je nevyhnutné dôsledné citovanie a preverovanie zdroja. V dokumente, ktorý citujeme by mal byť vždy uvedený zoznam literatúry, mená a pracoviska autorov. Tieto údaje v prípade webových stránok veľa krát chýbajú. Nevyhnutná je dôslednosť v prípade citovania číselných údajov. V prípade pedagógov – vyučujúcich je niekedy ťažko odhaliť problém s prácou študenta, nakoľko môže ísť napríklad o preklad z cudzieho jazyka. V rámci štúdia prác je potrebné sa zamerať na publikácie vydané v renomovaných vydavateľstvách (v prípade monografií a kníh) a časopis evidovaných v databázach Web of Science a SCOPUS, kde je predpoklad recenzných konaní príspevkov čím by mala byť zaručená aj kvalita.

## Literatúra

MŠVVaŠ, 2011. Metodické usmernenie č. 56/2011 o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácii, uchovávaní a sprístupňovaní [online] [cit. 2017-05-29]. Dostupné na internete: <https://www.minedu.sk/metodicke-usbmernenie-c-562011-o-nalezitostiach-zaverecnych-prac-ich-bibliografickej-registracii-uchovavani-a-spristupnovani/>

WIKIPEDIA, 2017. Wikipedia [online] [cit. 2017-05-29]. Dostupné na internete: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Wikip%C3%A9dia>

STN ISO 690:2012: Informácie a dokumentácia. Návod na tvorbu bibliografických odkazov na informačné pramene a ich citovanie

SZATTLER, E., 2007. Právne a morálne aspekty plagiátorstva. Pôvodne publikované v časopise Duševné vlastníctvo: Revue pre teóriu a prax v oblasti duševného vlastníctva [online]. 2007, 1, [cit. 2017-05-29]. Dostupné na internete: <http://www.vojcik.sk/files/vp-szattler-pravne-a-moralne-aspekty-plagiatorstva.pdf>

131/2002 Z. z. Zákon z 21. februára 2002 o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, [online]. [cit. 2017-05-29]. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/131/20160101>

**Kontakt**

Doc. Ing. Štefan Kuzevič, PhD.  
Technická univerzita v Košiciach  
Fakulta BERG, Ústav zemských zdrojov  
Park Komenského 19  
040 02 Košice  
Slovensko  
Telefón: 00421/556022967  
E-mail: stefan.kuzevic@tuke.sk

**Recenzent**

doc. Ing. Slavomír Labant, PhD.